

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Sžr/86/2014
Identifikačné číslo spisu:	2013200466
Dátum vydania rozhodnutia:	22.03.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Milan Morava
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:2013200466.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Milana Moravu a členov senátu JUDr. Jarmily Urbancovej a JUDr. Petry Příbelskej, PhD. v právnej veci navrhovateľa: JUDr. Jozef Krško, správca konkurznej podstaty SĽŇAVA, poľnohospodársko-obchodné družstvo Sokolovce, so sídlom 922 31 Sokolovce, Piešťanská 278/108, IČO: 00 208 256, proti odporcovi: Okresný úrad Piešťany, Krajinská cesta 5053/13, 921 01 Piešťany, za účasti: J. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom N., o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Obvodného pozemkového úradu v Trnave č. OPR-A2013/00089 zo dňa 24. apríla 2013, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č.k. 44Sp/46/2013-42 zo dňa 7. júla 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave č.k. 44Sp/46/2013-42 zo dňa 7. júla 2014 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom krajský súd podľa § 250q ods.2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej v texte rozhodnutia len „O.s.p.“) potvrdil rozhodnutie odporcu č. OPR-A2013/00089 zo dňa 24.04.2013, ktorým rozhodol podľa § 5 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona NR SR č. 180/1995 Z.z., o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákona č. 503/2003 Z.z.“ alebo „reštitučný zákon“) tak, že oprávnená osoba: J. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom N., splňa podmienky ustanovenia § 3 ods. 1 písm. d/ zákona č. 503/2003 Z.z. na vrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré jej právnym predchodcom boli odňaté bez náhrady, postupom podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 81/1949 Zb. SNR o úprave právnych pomerov pasienkového majetku bývalých urbárikov, komposesorátov a podobných útvarov (ďalej v texte len „zákona č. 81/1949 Zb.“), a ktoré prešli do vlastníctva SĽŇAVA, poľnohospodársko-obchodné družstvo Sokolovce, so sídlom 922 31 Sokolovce, Piešťanská 278/108, IČO: 00 208 256 s tým, že oprávnenej osobe sa dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia Správa katastra v Piešťanoch zapisu uvedené podiely na tomto vlastníka: Z podielu 1550/260634 (vl.č. 2) uvedeného v PKV č. 53 k.ú. N. pre J. Q. 1/64-inu, t.j. 775/8340288-in vzhľadom k celku. V súčasnosti sa časť

týchto nehnuteľností nachádza na LV č. XXX, XXX, XXXX. Uvedené nehnuteľnosti boli po dobe účinnosti zákona č. 503/2003 Z.z. navrhovateľom predané kúpnu zmluvou zo 15.03.2004 J. D., nar. XX.XX.XXXX t.č. bytom J., ktorá kúpna zmluva je podľa § 4 ods. 2 citovaného zákona neplatná.

Predmetom rozhodnutia odporcu č. OPR-A2013/00089 zo dňa 24.04.2013 sú nasledovné nehnuteľnosti zapísané v pôvodnej Pkv. č. 2, k.ú. N.:

Parcely registra „C“

- LV č. XXX, parc. č. 153 - ostatná plocha o výmere X XXX mX
- LV č. XXX, parc. č. 154 - ostatná plocha o výmere 1 334 m²
- LV č. XXX, parc. č. 212/1 - ostatná plocha o výmere 831 m²
- LV č. XXX, parc. č. 212/2 - ostatná plocha o výmere 2 170 m²
- LV č. XXX, parc. č. 232 - ostatná plocha o výmere 1 079 m²
- LV č. XXX, parc. č. 603/1 - ostatná plocha o výmere 13 076 m²
- LV č. XXX, parc. č. 607 - ostatná plocha o výmere 827 m²
- LV č. XXX, parc. č. 613 - ostatná plocha o výmere 1 982 m²
- LV č. XXX, parc. č. 623 - ostatná plocha o výmere 4 046 m²
- LV č. XXX, parc. č. 643 - ostatná plocha o výmere 1 507 m²
- LV č. XXX, parc. č. 648 - záhrada o výmere 726 m²
- LV č. XXXX, parc. č. 659 - ostatná plocha o výmere 4 553 m²
- LV č. XXX, parc. č. 751/6 - ostatná plocha o výmere 8 392 m²
- LV č. XXXX, parc. č. 753/1 - ostatná plocha o výmere 5 709 m²
- LV č. XXXX, parc. č. 753/3 - ostatná plocha o výmere 1 733 m²
- LV č. XXXX, parc. č. 753/10 - ostatná plocha o výmere 64 m²
- LV č. XXXX, parc. č. 753/11 - ostatná plocha o výmere 36 m²
- LV č. XXXX, parc. č. 753/12 - ostatná plocha o výmere 57 m²
- LV č. XXXX, parc. č. 753/13 - ostatná plocha o výmere 261 m²
- LV č. XXX, parc. č. 767 - trvalé trávne porasty o výmere 424 m²
- LV č. XXXX, parc. č. 798 - ostatná plocha o výmere 3 791 m²
- LV č. XXXX, parc. č. 800 - ostatná plocha o výmere 3 694 m²
- LV č. XXX, parc. č. 845/1 - ostatná plocha o výmere 2 202 m²
- LV č. XXX, parc. č. 857/3 - ostatná plocha o výmere 230 m²
- LV č. XXX, parc. č. 895 - ostatná plocha o výmere 741 m²
- LV č. XXX, parc. č. 896 - ostatná plocha o výmere 701 m²
- LV č. XXX, parc. č. 917 - ostatná plocha o výmere 4 687 m²
- LV č. XXX, parc. č. 971 - ostatná plocha o výmere 594 m²
- LV č. XXX, parc. č. 982 - ostatná plocha o výmere 6 773 m²
- LV č. XXX, parc. č. 983 - ostatná plocha o výmere 1 054 m²
- LV č. XXX, parc. č. 1026 - ostatná plocha o výmere 2 737 m²
- LV č. XXX, parc. č. 1076 - ostatná plocha o výmere 737 m²
- LV č. XXX, parc. č. 1177 - ostatná plocha o výmere 493 m²
- LV č. XXX, parc. č. 1179 - ostatná plocha o výmere 2 539 m²
- LV č. XXX, parc. č. 1253 - ostatná plocha o výmere 511 m²
- LV č. XXX, parc. č. 1254 - ostatná plocha o výmere 550 m²
- LV č. XXX, parc. č. 1263 - ostatná plocha o výmere 692 m²
- LV č. XXX, parc. č. 1286 - lesné pozemky o výmere 7 244 m²
- LV č. XXX, parc. č. 1302 - lesné pozemky o výmere 4 456 m²
- LV č. XXX, parc. č. 1366/1 - ostatná plocha o výmere 1 544 m²
- LV č. XXX, parc. č. 1366/2 - ostatná plocha o výmere 819 m²
- LV č. XXX, parc. č. 1384/1 - ostatná plocha o výmere 10 367 m²
- LV č. XXX, parc. č. 1384/2 - ostatná plocha o výmere 175 m²
- LV č. XXX, parc. č. 1430 - lesné pozemky o výmere 28 281 m²
- LV č. XXX, parc. č. 1522 - lesné pozemky o výmere 2 845 m²
- LV č. XXX, parc. č. 1576 - lesné pozemky o výmere 3 169 m²
- LV č. XXX, parc. č. 1580/2 - lesné pozemky o výmere 181 224 m²

- LV č. XXX, parc. č. 1603 - lesné pozemky o výmere 16 811 m²
- LV č. XXX, parc. č. 1604 - lesné pozemky o výmere 47 113 m²
- LV č. XXX, parc. č. 1612 - ostatná plocha o výmere 6 197 m²
- LV č. XXX, parc. č. 1699 - ostatná plocha o výmere 6 859 m²
- LV č. XXX, parc. č. 1791 - ostatná plocha o výmere 2 884 m²
- LV č. XXX, parc. č. 1792 - ostatná plocha o výmere 4 010 m²
- LV č. XXX, parc. č. 1951/1 - ostatná plocha o výmere 505 m²
- LV č. XXX, parc. č. 1951/63 - ostatná plocha o výmere 1 331 m²
- LV č. XXX, parc. č. 1982 - ostatná plocha o výmere 7 592 m²
- LV č. XXX, parc. č. 2021 - ostatná plocha o výmere 468 m²
- LV č. XXX, parc. č. 2025 - ostatná plocha o výmere 755 m²
- LV č. XXX, parc. č. 2026 - ostatná plocha o výmere 1 000 m²
- LV č. XXX, parc. č. 2038 - ostatná plocha o výmere 10 704 m²
- LV č. XXX, parc. č. 2116/1 - ostatná plocha o výmere 13 887 m²
- LV č. XXX, parc. č. 2116/2 - ostatná plocha o výmere 6 380 m²
- LV č. XXX, parc. č. 2149 - ostatná plocha o výmere 399 m²
- LV č. XXX, parc. č. 2150, ostatná plocha o výmere 4 507 m²

Parcely registra „E“

- LV č. XXXX, parc. č. 642/1 - trvalé trávne porasty o výmere 2 540 m²
- LV č. XXXX, parc. č. 642/101 - trvalé trávne porasty o výmere 936 m²
- LV č. XXXX, parc. č. 642/201 - trvalé trávne porasty o výmere 77 m²
- LV č. XXXX, parc. č. 642/301 - trvalé trávne porasty o výmere 240 m²
- LV č. XXXX, parc. č. 751 - trvalé trávne porasty o výmere 226 m²
- LV č. XXXX, parc. č. 753 - trvalé trávne porasty o výmere 639 m²
- LV č. XXX, parc. č. 1098 - trvalé trávne porasty o výmere 1 047 m²
- LV č. XXX, parc. č. 1218 - ostatná plocha o výmere 8 730 m²
- LV č. XXX, parc. č. 1245 - ostatná plocha o výmere 2 553 m²
- LV č. XXX, parc. č. 1263 - trvalé trávne porasty o výmere 20 m²
- LV č. XXX, parc. č. 1285/1 - ostatná plocha o výmere 16 473 m²
- LV č. XXX, parc. č. 1605/1 - trvalé trávne porasty o výmere 320 818 m²
- LV č. XXX, parc. č. 1617 - lesné pozemky o výmere 16 660 m²
- LV č. XXX, parc. č. 1618 - trvalé trávne porasty o výmere 10 329 m²
- LV č. XXX, parc. č. 1660 - trvalé trávne porasty o výmere 55 532 m²
- LV č. XXX, parc. č. 1673 - trvalé trávne porasty o výmere 1 075 m²
- LV č. XXX, parc. č. 1691 - trvalé trávne porasty o výmere 798 m²
- LV č. XXX, parc. č. 1795 - trvalé trávne porasty o výmere 133 m²
- LV č. XXX, parc. č. 2050 - trvalé trávne porasty o výmere 899 m²
- LV č. XXX, parc. č. 2057 - trvalé trávne porasty o výmere 4 532 m²

Proti rozhodnutiu podal včas odvolanie navrhovateľ ako konkurzný správca, ktorý dňa 16.03.2004 uzavrel kúpnu zmluvu týkajúcu sa predmetných nehnuteľností. Podľa tvrdení navrhovateľa, bola kúpna zmluva uzatvorená riadne v zmysle Opatrenia Krajského súdu v Bratislave č.k. Z-2-1K 64/96 zo dňa 23.10.2003 právoplatného dňa 09.12.2003. V čase realizácie predmetného Opatrenia súdu nemal navrhovateľ žiadnu vedomosť, že na predmet prevodu sa vzťahuje zákon č. 503/2003 Z.z.. Nikto mu nedoložil žiadny doklad o tom, že na pozemky sa môže vzťahovať zákon č. 503/2003 Z.z., ani že predmetné pozemky boli odňaté oprávneným osobám bez náhrady postupom podľa zákona SNR č. 81/1969 Zb.. Na základe tejto zmluvy došlo podľa navrhovateľa k platnému zápisu vkladu vlastníckeho práva v prospech kupujúceho, ktorý nadobudol svoje vlastnícke právo dobromyseľne. Poukázal na skutočnosť, že pred Okresným súdom v Piešťanoch prebieha konanie o určenie neplatnosti predmetnej kúpnej zmluvy č. V 510/04 zo dňa 24.03.2004 pod č.k. 4C/351/2008. Z vyššie uvedených dôvodov žiadal napadnuté rozhodnutie zrušiť.

Odporca vo svojom vyjadrení k odvolaniu žiadal napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdiť s

poukazom na platnú právnu úpravu zákona č. 503/2003 Z.z., v zmysle ktorého bolo rozhodnuté o riadne a včas uplatnených reštitučných nárokoch, pričom v konaní bolo zohľadnené nerešpektovanie ust. § 4 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z. Povinnou osobou. Poukázal na absolútnu neplatnosť uzavretej kúpnej zmluvy, na ktorú správca konkurznej podstaty bol zo zákona povinný prihliadnuť, pričom odkázal na rozsudok NS SR sp.zn. 8Sžo/458/2009 zo dňa 20.10.2010 v obdobnej veci.

Oprávnená osoba ako účastníčka súdneho konania v zmysle § 250m ods. 3 O.s.p., vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedla, že navrhovateľ bol dňa 24.02.2004 upozornený osobnou návštevou starostu obce J. G. a dvoch poslancov obecného zastupiteľstva, aby tieto urbárske pozemky nepredával, pretože sa o ne hlásia vlastníci, členovia Urbárskeho spoločenstva v Ratnovciach a platí už zákon č. 503/2003 Z.z.. Zároveň uviedli, že v žiadnom prípade nesúhlasia s finančnou náhradou, ale iba s navrátením pozemkov.

V priebehu prvostupňového súdneho konania postupom v zmysle zákona č. 180/2013 Z.z. Došlo k prechodu kompetencií pôvodného odporcu Obvodný pozemkový úrad Trnava na Okresný úrad Piešťany, súd preto v tomto zmysle vykonal zmenu v označení odporcu.

Rozhodnutie odporcu č. OPR-A2013/00089 zo dňa 24.04.2013 Krajský súd v Trnave potvrdil. V predmetnej veci krajský súd za rozhodujúcu považoval skutočnosť, že kúpna zmluva zo dňa 16.03.2004, na ktorú vo svojom odvolaní poukazoval odporca, je absolútne neplatným právnym úkonom v zmysle § 4 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z.. Krajský súd v tejto súvislosti pripomína, že zákon č. 503/2003 Z.z. Nadobudol účinnosť 01.01.2004, teda kúpna zmluva postihnutá absolútnou neplatnosťou pre rozpor s ustanovením § 4 ods. 2 predmetného zákona bola uzavretá dňa 15.03.2004, lehota na uplatnenie reštitučných nárokov uplynula dňom 31.12.2004. Neobstojí teda tvrdenie konkurzného správcu, že ho nikto neinformoval, že by sa na predmetné pozemky malo vzťahovať obmedzenie v zmysle zákona č. 503/2003 Z.z., ani že ho nikto neupovedomil o uplatnení reštitučného nároku dňom 06.12.2004.

K námietke, že správny orgán nevyhodnotil význam a dosah Opatrenia Krajského súdu v Bratislave č.k. Z-2-1K 64/96 zo dňa 23.10.2003 odvolací súd uvádza, že ak z jeho obsahu správny orgán nevyvodil bezpodmienečnú platnosť predmetnej zmluvy, nie je to možné považovať za chybu v rozhodovaní. Konkurzný súd neskúma, či predmetná zmluva, ktorú konkurzný správca mieni uzavrieť, spĺňa podmienky pre uznanie za platný právny úkon. Za to, že právny úkon vykonávaný v rámci kompetencií konkurzného správcu v súlade s požiadavkou riadnej starostlivosti spĺňa všetky hmotnoprávne náležitosti pre platnosť právneho úkonu je povinný zabezpečiť v rámci výkonu svojej kompetencie konkurzný správca.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote navrhovateľ odvolanie, v ktorom uviedol, že ako správca konkurznej podstaty uzavreli dňa 16.03.2004 kúpnu zmluvu o predaji a kúpe nehnuteľnosti s kupujúcim J. D.. Na základe tejto kúpnej zmluvy Katastrálny úrad Trnava, Správa katastra v Piešťanoch, povolila vklad k predmetným nehnuteľnostiam. Kúpna zmluva na predmet prevodu bola uzavretá riadne v zmysle opatrenia Krajského súdu Bratislave č.k. Z-2-1K 64/96 zo dňa 23.10.2003. Oprávnená osoba si dňa 06.12.2004 na Obvodnom pozemkovom úrade v Trnave uplatnila nárok na navrátenie vlastníctva k predmetným pozemkom, t.j. v dobe, keď povinná osoba ako vlastníč neexistovala, nakoľko dňom povolenia vkladu v katastri nehnuteľnosti zo dňa 24.03.2004 pod číslom V 510/04 bol zapísaný iný vlastníč. Podľa jeho názoru správny orgán mohol vyhodnotiť uzavretie kúpnej zmluvy zo dňa 16.03.2004 ako prekážku vydania veci. K realizácii predmetného opatrenia Krajského súdu malo dôjsť čo najrýchlejšie a najhospodárnejšie nakoľko s predmetom prevodu nebolo možné ďalej nakladať so starostlivosťou riadneho hospodára. Ako správca konkurznej podstaty v čase realizácie predmetného opatrenia súdu nemal žiadnu informáciu o tom, že na predmet prevodu sa vzťahuje zákon č. 503/2003 Z.z.. Na skutočnosť, že sa jedná o pozemky, na ktoré sa tento reštitučný zákon môže vzťahovať, predávajúcemu a ani správcovi konkurznej podstaty nepredložil nikto žiadny doklad svedčiaci o tom, že predmetné pozemky boli odňaté oprávneným osobám bez náhrady postupom podľa zákona SNR č. 81/1949 SNR, a z tohto dôvodu došlo k platnému zápisu vkladu vlastníckeho práva.

Nakoľko rozhodnutie správneho orgánu nie je v súlade so zákonom a Krajský súd v Trnave rozhodnutie potvrdil navrhovateľ navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací zmenil rozsudok Krajského súdu v Trnave tak, že zruší napadnuté rozhodnutie, ako aj rozhodnutie správneho orgánu a vec vráti žalovanému na ďalšie konanie.

Odporca vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa poukázal na skutočnosť, že na pozemky ktoré sú predmetom sporu bol uplatnený nárok na navrátenie vlastníctva podľa zákona č. 503/2003 Z.z., na základe čoho je vyššie uvedená kúpna zmluva neplatná zo zákona, v dôsledku čoho žiadal napadnutý rozsudok Krajského súdu v Trnave potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že uvedeným odvolaniam nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 vety prvej O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk <.. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 22.03.2016 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p.).

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd v danej veci posudzoval rozsudok krajského súdu, ktorým boli potvrdené rozhodnutia odporcu na základe oprávneného prostriedku navrhovateľov na preskúmanie zákonnosti rozhodnutí a postupu správneho orgánu, ktorými správny orgán oprávneným osobám priznal navrátenie vlastníctva a náhrady k žiadaným pozemkom v zmysle ustanovení reštitučného zákona, a preto odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo.

Podľa § 3 ods. 1 písm. d/ zákona č. 503/2003 Z.z. oprávneným osobám sa navráti vlastníctvo k pozemku, ktorý prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku odňatia bez náhrady postupom podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 81/1949 Zb. SNR o úprave právnych pomerov pasienkového majetku bývalých urbárikov, komposesorátov a podobných právnych útvarov.

Podľa § 6 ods. 1 písm. a/ zákona č. 503/2003 Z.z. vlastníctvo k pozemkom alebo k jeho častiam nemožno navrátiť, ak pozemok je vo vlastníctve fyzickej osoby a právnickej osoby okrem povinnej osoby (§ 4 ods. 1).

Podľa § 5 ods. 1, 2, 3, a 5 reštitučného zákona právo na navrátenie vlastníctva k pozemku môže uplatniť oprávnená osoba do 31. decembra 2004 na obvodnom pozemkovom úrade, v ktorého obvode vlastnila pozemok, a zároveň preukáže skutočnosti podľa § 3. Neuplatnením práva v lehote právo zanikne. Rozhodnutie o navrátení vlastníctva k pozemku alebo rozhodnutie o priznaní práva na náhradu podľa § 6 ods. 2 a 3 vydá obvodný pozemkový úrad.

Podľa § 4 ods. 1 reštitučného zákona, povinnými osobami sú právnické osoby, ktoré ku dňu účinnosti tohto zákona majú k pozemku vo vlastníctve Slovenskej republiky právo hospodárenia alebo právo správy, a poľnohospodárske družstvá.

Podľa § 4 ods. 2 reštitučného zákona, povinná osoba je povinná s pozemkami až do navrátenia vlastníctva k pozemkom oprávnenej osobe nakladať so starostlivosťou riadneho hospodára a nemôže pozemok previesť odo dňa účinnosti tohto zákona do vlastníctva iného; takýto úkon je neplatný. Právo na náhradu škody, ktorú povinná osoba spôsobí oprávnenej osobe porušením týchto povinností, zostáva nedotknuté.

Predpokladom navrátenia vlastníctva k pozemkom alebo priznania náhrady za nehnuteľnosti, ktoré nie je možné vydať podľa reštitučného zákona bolo, aby si oprávnená osoba uplatnila reštitučný nárok na pozemkovom úrade v zmysle § 5 ods. 1 uvedeného zákona a súčasne preukázala splnenie zákonných podmienok oprávnenej osoby ustanovených v § 2 ods. 1, 2 tohto zákona, ako aj že žiadané nehnuteľnosti prešli v zákonnej dobe (od 25. februára 1948 do 1. januára 1990) na štát alebo inú právnickú osobu v dôsledku skutočností taxatívne ustanovených v § 3 ods. 1, 2, 3 reštitučného zákona, právo na navrátenie vlastníctva alebo priznanie náhrady si oprávnená osoba uplatnila v lehote ustanovenej v § 5 ods. 1 označeného zákona (do 31. decembra 2004) a žiadané pozemky ku dňu odňatia mali charakter pôdy podľa § 1 ods. 1 tohto zákona ako aj, že žiadané nehnuteľnosti neboli vydané podľa zákona o pôde (zákon č. 229/1991 Zb.).

V predmetnej veci bolo predpokladom úspešnosti návrhov, ktorými si osoby uplatňujúce si reštitučný nárok, preukázanie splnenia zákonných podmienok, ktoré by zakladali reštitučný nárok na vydanie nehnuteľnosti v zmysle ustanovenia § 3 ods. 1 písm. d/ zákona č. 503/2003 Z.z.

Podľa § 4 ods. 1, 2 zákona č. 503/2003 Z.z. povinnými osobami sú právnické osoby, ktoré ku dňu účinnosti tohto zákona majú k pozemku vo vlastníctve Slovenskej republiky právo hospodárenia alebo právo správy, a poľnohospodárske družstvá.

Povinná osoba je povinná s pozemkami až do navrátenia vlastníctva k pozemkom oprávnenej osobe nakladať so starostlivosťou riadneho hospodára a nemôže pozemok previesť odo dňa účinnosti tohto zákona do vlastníctva iného; takýto úkon je neplatný. Právo na náhradu škody, ktorú povinná osoba spôsobí oprávnenej osobe porušením týchto povinností, zostáva nedotknuté.

Povinnou osobou v zmysle citovanej právnej normy je teda právnická osoba, ktorá má nehnuteľnosť, ku ktorej si reštitučný nárok uplatnila oprávnená osoba, ku dňu účinnosti reštitučného zákona, právo hospodárenia, alebo právo správy, pokiaľ ide o nehnuteľnosti vo vlastníctve Slovenskej republiky a poľnohospodárske družstvá. Takto ustanovenej povinnej osobe zákonodarca uložil povinnosť nakladať s pozemkami až do navrátenia vlastníctva oprávnenej osobe so starostlivosťou riadneho hospodára a súčasne jej uložil zákaz previesť takéto pozemky odo dňa účinnosti, t.j. od 01.01.2004 do vlastníctva inej osoby pod následkom neplatnosti takéhoto právneho úkonu.

Uvedené zároveň podporuje ustanovenie § 68 ods. 1 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní. „Veci, ktoré majú byť vydané oprávneným osobám podľa zákonov upravujúcich zmiernenie niektorých majetkových krívd, sa zahŕňajú do podstaty len vtedy, ak nároky neboli v zákonom ustanovených lehotách uplatnené alebo boli zamietnuté.“ Zákon uvádza predpisy upravujúce zmiernenie niektorých krívd len príkladmo, ale pri posudzovaní zmyslu reštitučného zákona (zákon č. 503/2003 Z.z.) je nepochybné, že medzi tieto zákony sa radí aj zákon č. 503/2003 Z.z.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že na základe skutkových okolností v danom prípade jednoznačne vyplýva právny záver, že prevod sporných pozemkov navrhovateľ uskutočnil kúpnu zmluvou zo dňa 15.03.2004, teda za účinnosti reštitučného zákona, z ktorých dôvodov táto zmluva je neplatná za zákona podľa § 4 ods. 2 reštitučného zákona.

Na námietku navrhovateľa, že predpokladom navrátenia majetku, ktorý bol zapísaný do súpisu podstaty úpadcu je podanie vylučovacej žaloby, súd uvádza, že zo zmyslu a z obsahu ustanovenia § 19 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. < o konkurze a vyrovnaní, účinného do 31. decembra 2005, súd uloží tomu kto uplatňuje, že sa vec nemala do súpisu zaradiť, aby v lehote určenej súdom podal žalobu proti správcovi na súde, ktorý vyhlásil konkurz. V prípade, že žaloba nie je podaná včas, predpokladá sa, že vec je do súpisu zahrnutá oprávnene, je možné vyvodiť iba to, že domnienka ustanovená v predmetnom ustanovení je aplikovateľná len vtedy, ak konkurzný súd vydá uznesenie, ktorým určí tretej osobe (tomu, kto uplatňuje, že sa vec nemala do súpisu zaradiť) lehotu na vydanie vylučovacej žaloby a poučí ho o tom, že jeho vec (majetok) bola zapísaná do súpisu a o právnych dôsledkoch nepodania žaloby. Ak vo vzťahu k takejto tretej osobe uznesenie nebolo vydané, nenastávajú právne dôsledky podľa ustanovenia §

19 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. <. o konkurze a vyrovnaní, účinného do 31. decembra 2005. Keďže v predmetnej právnej veci konkurzný súd žalobcovi uznesením neuložil, aby v lehote určenej súdom podal vylučovaciu žalobu proti správcovi na súde, ktorý vyhlásil konkurz a nepoučil ho o tom, že jeho vec bola zapísaná do súpisu a o právnych následkoch nepodania žaloby nemohla nastať fikcia ustanovená v ustanovení § 19 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. <. o konkurze a vyrovnaní, účinnom do 31. decembra 2005. Z hľadiska vzniku tejto fikcie nebolo pritom významné, z akého dôvodu konkurzný súd takto nepostupoval (napr. preto, že správca konkurznej podstaty nezapísal majetok úpadcu alebo tretej osoby s poznámkou, alebo že tretia osoba sa nedozvedela, že jeho vec bola zapísaná do súpisu a pod.).

Navrhovateľ namietal prípustnosť podľa ust. § 237 písm. d/ O.s.p., z dôvodu, že v tej istej veci sa už prv začalo konanie pred Okresným súdom Piešťany pod sp.zn. 4C/351/2008. V reakcii na túto námietku odvolací súd uvádza, že v zmysle § 83 O.s.p. bráni začatie konania tomu, aby o tej istej veci prebiehalo na súde iné konanie. V tomto ustanovení vyjadrená prekážka veci začatej (litispendencia) patrí k podmienkam konania, ktorých nedostatok súdu znemožňuje rozhodnúť vo veci samej. Prekážka veci začatej bráni tomu, aby bola prejednaná a rozhodnutá vec, o ktorej už bolo skôr začaté konanie. Takýto nedostatok podmienky konania nemožno odstrániť, preto súd po jeho zistení musí konanie v ktoromkoľvek štádiu bez ďalšieho zastaviť (§ 104 ods. 1 O.s.p.). O prekážku veci začatej v zmysle uvedeného ustanovenia ide vtedy, keď v neskoršom konaní ide o ten istý nárok, o ktorom už bolo skôr začaté iné konanie, ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb, konanie sa týka tých istých osôb aj vtedy, keď majú rovnaké osoby v rôznych súdnych konaniach rozdielne procesné postavenie. Ten istý predmet konania je daný vtedy, ako v konaní ide o rovnaký nárok, ktorý je vyvodzovaný z rovnakých skutkových okolností. Existencia litispendencie v predmetnom konaní, ako neodstrániteľná podmienka konania, sa dostatočným skúmaním tak súdu prvého stupňa, ako aj odvolacieho súdu nezistila. V navrhovateľom uvádzaných sporových konaniach, nie je daná skutková totožnosť a súčasne totožnosť účastníkov s predmetným sporovým konaním. Z tohto dôvodu považuje súd námietku navrhovateľa za nedôvodnú.

Na námietku navrhovateľa, že povinný subjekt SĽŇAVA, poľnohospodársko-obchodné družstvo Sokolovce, so sídlom 922 31 Sokolovce, Piešťanská 278/108, IČO: 00 208 256, dňom vyhlásenia konkurzu prestal existovať, súd uvádza, že z výkladu ustanovenia § 254 ods. 2 písm. b/ zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka nevyplyva táto skutočnosť. Podľa tohto predpisu právny subjekt (družstvo) zaniká až zrušením konkurzu po splnení rozvrhového uznesenia, teda nie momentom vyhlásenia konkurzu.

Pre úplnosť odvolací súd uvádza, že aj napriek skutočnosti, že v súčasnosti platný zákon č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v ustanovení § 93 ods. 3 zaručuje kupujúcemu, ktorý kupuje majetok z konkurznej podstaty, že vlastníctvo nadobudne originálnym spôsobom, keď ustanovuje, že „Kupujúci pri odplatnom prevode veci zapísanej do súpisu nadobudne vlastnícke právo aj vtedy, keď úpadca nebol vlastníkom tejto veci, ibaže vedel alebo musel vedieť, že úpadca alebo tretia osoba, ktorej majetok zabezpečuje záväzok úpadcu, nie je vlastníkom veci“. Zákon, ktorý v súčasnosti platnému zákonu predchádzal, a ktorý sa aplikuje na predmet sporu, t.j. zákon č. 328/1991 Zb. Takéto ustanovenie neobsahuje. Zákon č. 328/1991 Zb. bol prijímaný v iných historických súvislostiach ako zákon č. 7/2005 Z.z.. Ako vyplýva z Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. III. ÚS 127/2010-35 z 22.06.2010, k reštitučným nárokom žiadateľov je potrebné pristupovať zvlášť citlivo, aby v konaní podľa týchto zákonov v súlade so záujmami týchto osôb, ktorých ujma na základných ľudských právach a slobodách má byť aspoň čiastočne kompenzovaná, nedochádzalo k ďalším krivdám. Nepochybne z toho vyplýva povinnosť pre všeobecné súdy vykladať právne normy v súlade s ústavnými princípmi, ktoré sú v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Princíp spravodlivosti a požiadavka materiálnej ochrany práv sú totiž podstatnými a neopomenuteľnými atribútmi právnej ochrany.

Za tohto stavu vo veci odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd v konaní neúspešným navrhovateľom nepriznal (§ 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.). Priznanie náhrady trov konania oprávneným osobám v posudzovanej veci platná právna úprava neumožňuje.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.